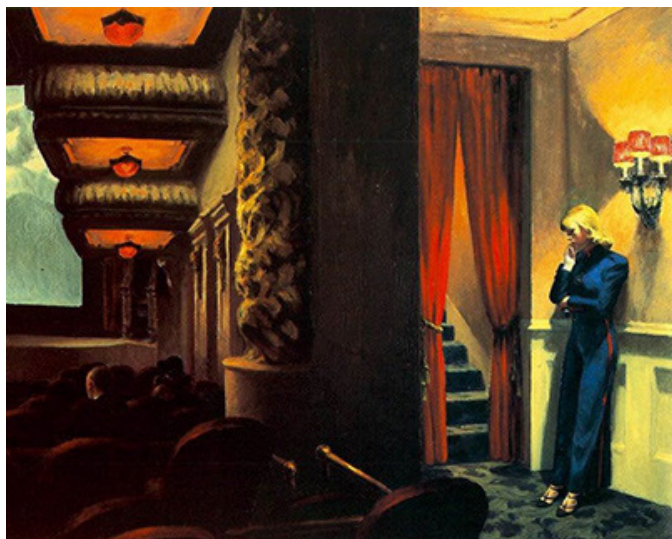

Experimente de viață

Scris de Ninel Ganea
Joi, 01 August 2019 11:30

John Stuart Mill, părintele liberalismului modern, este cel care a consacrat sintagma „experimente de viață”. În pofida aparențelor, expresia, cel puțin în opinia filosofului britanic, nu conținea vreun inuendo sexual și nici nu țintea spre vreun libertinism. Dimpotrivă chiar. Mill credea că o libertate din ce în ce mai mare a moravurilor va duce la evanescența patimilor de jos și la o reaşezare a relațiilor dintre bărbați și femei pe temelii mai cerebrale. După cum remarca un istoric, Mill era prea puritan chiar și pentru societatea victoriană.

Pentru Mill „forța patimilor naturale” era mult exagerată, iar progresul civilizației urma să ducă la o domolire a sexualității. La mai bine de un secol după, este limpede că „forța patimilor naturale” a fost mult subestimată, iar progresul civilizației (vorba vine) a adus o exacerbare bolnavă a sexualității. Așa că e greu să nu fi surprins de această naivitate antropologică.

Cu sau fără contribuția explicită a lui Mill, „experimentele de viață” reprezintă una din valorile importante ale modernității, cu reverberații în viața cotidiană a fiecăruia. Cu toții avem dreptul fundamental de a ne angaja în experimente de viață care să eludeze aproape orice referință la tradiție sau obicei. „Cel care face ceva doar pentru că este un obicei nu face o alegere”, spune Mill iar noi, pe urmele lui, repetăm inconștient această mantră, fără să realizăm că, în absența obiceiului, chiar și cele mai banale dar esențiale acțiuni umane ar fi imposibile.

În opinia filosofului, odată eliminată sau cel puțin simțitor redusă puterea obiceiului pentru o mică elită educată, vom asista la o revărsare a harului creativ și la o transformare glorioasă a societății. Însă, după cum era de așteptat, nu s-a întâmplat nimic de felul acesta, iar elitele educate au sucombat în promiscuitate sexuală, infertilitate creativă și, bineînțeles, în proiecte utopic-totalitare. Iar la scurtă vreme după ele și restul societății. Probabil că multe dintre aceste

Experimente de viață

Scris de Ninel Ganea

Joi, 01 August 2019 11:30

dezvoltări l-ar fi șocat pe Mill, dar ideile au o dinamică proprie, iar „experimentele de viață” s-au metamorfozat dintr-un privilegiu al elitelor într-un bun democratic, accesibil tuturor.

Acum este relativ facil să arăți dezastrul în masă produs de „experimentele de viață” moderne, debarasate de balastul tradiției și al obiceiurilor: divorțuri, avorturi, bastarzi, sinucideri șamd. Însă ceea ce poate că este la fel de neliniștitor precum statisticile triste este monotonia invariabilă a „experimentelor”. Am așteptat un paradis al nonconformismului și creativității, o afluență nemaivăzută a geniilor sociale, o înflorire exotică a ideilor, practicilor și personajelor, o sarabandă nesfârșită de noutăți și imprevizibil, dar, când colo, nu am avut și nu avem parte decât de felii de viață fade, deprimante, searbăde și vicioase.

Indiferent unde privești, te copleșește uniformizarea mecanică, peisajul geometric, personajele ștanțate precis și limbajul lemnos.

Deși teoretic există posibilitatea de a vedea ceva cu adevărat remarcabil, care să depășească orice normă, în fapt nu există nimic cu adevărat original. Ascultăm aceleași vechi șlagăre consacrate în debutul modernității, reambalate stângaci pentru un public tot mai imbecilizat și conformist. Vedem aceleași imagini uzate, gri, rectangulare, care ne obosesc mintea și ne blochează sufletul. Nu știu în ce măsură ar trebui să prețuim originalitatea de dragul originalității, dar este cert că pentru modernitate ea reprezintă un bun important. Și tocmai din această perspectivă, te descumpănește, într-un fel, absența ei completă. Modernitatea nu se ține nici măcar de cea mai modestă promisiune pe care ne-o face.

Nu există detaliu al vieții obișnuite care să nu fie formatat de o matrice stilistică totalitară. Oamenii trăiesc, se îmbracă, mănâncă și vorbesc la fel. Sunt inutile exemplele foarte complexe. Este suficient să observi oferta omniprezentă de burgeri din meniurile restaurantelor de pretutindeni, frizurile identice sau tatuajele multicolore.

Poate că toată această înregimentare voluntară nu ar fi atât de sumbră și respingătoare dacă nu ar defila sub flamurile atractive ale noului și experimentului. Și, mai mult, nu ar fi atât de opresivă, dacă nu ar încerca extrem de tare să combată, să demonizeze și să suspende orice ieșire din rând. Gândiți-vă doar ce eforturi presupune pentru o tânără fată să se îmbrace astăzi într-o fustă mai lungă! Apoi gândiți-vă la orice tânăr care încearcă numai să își păstreze fecioria până la însurătoare... Însă, indiferent de vârstă, nimeni nu scapă de presiunea nivelatoare a „experimentelor de viață”. Încercați măcar să faceți observații mai aspre propriului copil în public...

Experimente de viață

Scris de Ninel Ganea

Joi, 01 August 2019 11:30

În supermarketul ofertelor existențiale nu avem, pe de o parte, o gamă incredibil de variată de stiluri de viață strălucitoare și atractive, dincolo de etichetă, iar pe de altă parte, raftul prăfuit și expirat al Tradiției. Raftul prăfuit nu ne este nici măcar prezentat, decât poate ca o caricatură, ca o alegere bună doar pentru tipurile dictatoriale sau criminale. În realitate, sub reclamele diverse și pestrițe ale experimentelor de viață nu se ascunde decât un singur produs toxic care te subjugă, te schimonosește și în cele din urmă te conduce la o moarte tristă, în singurătate. Cândva, acel produs, de care oamenii încercau să stea cât mai departe, se numea patimă.